

UNIVERZITET U SARAJEVU

VETERINARSKI FAKULTET

PROGRAM RADA ZA 2015. GODINU

Sarajevo, 2015. godine

Sadržaj

- **Uvod**

- **Programski zadaci organa upravljanja Fakulteta**
  - Nastava
  - Nauka, postdiplomske studije i kontinuirane edukacije
  - Ljudski resursi i razvoj
  - Odbor za osiguranje kvaliteta (ODOK)
  - Komisija za međunarodnu saradnju
  - Asocijacija studenata Veterinarskog fakulteta (ASVFS)

- **Programski zadaci po organizacionim jedinicama**
  - Sekretarijat
  - Biblioteka i informatički centar
  - Zavod za morfologiju
  - Zavod za epizootiologiju
  - Zavod za zootehniku i peradarstvo
  - Zavod za higijenski nadzor i zaštitu životne sredine
  - Klinike Fakulteta
  - Veterinarski institut

PROGRAMSKI ZADACI VETERINARSKOG FAKULTETA ZA 2015. GODINU

1. UVOD

Veterinarski fakultet Sarajevo (VFS) svoje programske zadatke bazira na stalnom razvoju naučnih i nastavnih kapaciteta i opredjeljenju ka internacionalizaciji što su i jasni ciljevi definisani Strategijom razvoja Veterinarskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu «2012-2022». U skladu sa Strategijom 22, i promovisanju izvrsnosti i pozicije koju fakultet zauzima kao edukativna ustanova, istraživačko-razvojni centar i referentna institucija za veterinarske usluge, dalji razvoj i progres u započetim aktivnostima predstavljali su osnovne principe za izradu programskih zadataka u 2015. godini.

Misija Veterinarskog fakulteta je usmjerena na osiguranje visokog standarda izvrsnosti u domenu obrazovanja u veterinarskoj medicini i biomedicini, istraživanjima u oblasti biomedicinskih nauka i ostvarenju prvorazrednih standarda u liječenju, dobrobiti i zdravstvenoj zaštiti životinja, animalnoj proizvodnji i sigurnosti hrane. Veterinarski fakultet je i aktivni sudionik u unaprjeđenju zdravlja i dobrobiti ljudi i životinja, kao i razvoja BH ekonomije.

Obzirom da je na snazi zajednički akt (Statut UNSA), a poštujući Zakon o visokom obrazovanju Kantona Sarajevo, Veterinarski fakultet, kao članica Univerziteta, će u potpunosti i u 2015. godini slijediti i provoditi propise koji su na snazi i očekujuća nova normativna akta Univerziteta i nastavak integracijskih procesa. Također, a u skladu sa naprijed navedenim, i u 2015. godini nastavlja se rad na finaliziranju Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Veterinarskog fakulteta i svih drugih normativnih akata u skladu sa Statutom UNSA.

Djelatnosti Veterinarskog fakulteta, pored obrazovnog zakonodavstva, su regulisane i relevantnim zakonima i propisima iz oblasti veterinarstva, sigurnosti hrane, javnog zdravstva, poljoprivrede, ekologije i drugih srodnih oblasti. Ovakva specifična pozicija fakulteta nalaže potrebu za stalnim razvojem naših resursa, kapaciteta i ekspertiza.

U 2015. godini prioritet VFS je izrada realnog, vremenski programiranog i sprovedivog akcionog plana za ispunjavanje EAEVE preporuka iz izvještaja konsultativne posjete iz oktobra 2014. godine. Nastavit će se aktivnosti na završetku tehničkog prijema objekta laboratorije na Stupu, razvoju i tehničkim unapređenjima postojećih laboratorija i akreditaciji novih dijagnostičkih metoda, uvođenju sistema osiguranja kvaliteta u administraciji i upravljanju ISO 9001, renoviranju amfiteatra i fakultetskih učiona, Klinika Fakulteta, a sve u svrhu modernizacije nastave, naučno-istraživačkog i stručno-operativnog rada i postizanja EU standarda kvaliteta za veterinarsku edukaciju i profesiju.

2. PROGRAMSKI ZADACI ORGANA UPRAVLJANJA FAKULTETA

Upravljanje fakultetom će se vršiti u skladu sa Zakonom, Statutom UNSA, Odlukama Senata, UO UNSA, NNV VFS i važećim internim aktima VFS. U skladu sa akademskim kalendarom održavat će se redovni sedmični sastanci dekana i prodekana, mjesečni sastanci kolegija i mjesečni sastanci NNV VFS. Dekan, ili ovlaštena lica, će predstavljati fakultet na mjesečnim sjednicima Vijeća grupacija i Senata UNSA.

U skladu sa Strategijom 22 i ranije započetim aktivnostima, Uprava fakulteta će u 2015 godini specifično raditi na:

1. Uklanjanju nedostataka u nastavnom procesu uočenih tokom konsultativne posjete EAEVE iz oktobra 2014. godine kroz izradu akcionog plana i početak njegove implementacije;
2. Pripremiti i predložiti Senatu UNSA novi NPP u skladu sa preporukama EAEVE;
3. Jačati sistem osiguranja kvaliteta na VFS u svim segmentima, uključujući i uvođenje ISO 9001 za upravljanje i administraciju;
4. Podržati pripremu prijedloga projekata za Klinike Fakulteta i iznalaženje sredstava za realizaciju i implementaciju projekta;
5. Nastaviti aktivnosti za iznalaženje sredstava za energetska efikasnost i adaptaciju zgrade fakulteta;
6. Inicirati i organizovati održavanje tri povezana međunarodna skupa: Kongres Veterinara BiH, REEV MED generalne skupštine i 3 Simpozija Bosansko Turski Dani (Novembar 2015 godine);
7. Podržati i sprovesti potpunu reformu naučnog časopisa Veterinaria;
8. Podržati nastavak implementacije tekućih međunarodnih i nacionalnih istraživačkih i razvojnih projekata kao i aplikacije na nove grantove;
9. Omogućiti funkcionisanje laboratorije na Stupu;
10. Dalje jačati tržišnu i programsku ulogu svih kapaciteta VFS sa ciljem da u 2015 postignemo 50 % ukupnog budžeta iz vlastitih prihoda.

2.1. Nastava

U okviru nastavnih aktivnosti u studijskoj 2014/2015. i 2015/2016. godini izvršavati će se redovni poslovi i zadaci, a naročito:

- Studijska 2014/2015. godina realizirat će se do 30.09.2015. godine;
- Prijem brucoša će se provesti u oktobru 2015. godine;
- Utvrđivanje Izvedbenog nastavnog plana i izbornih predmeta za studijsku 2015/2016. godinu – oktobar 2015. godine;
- Utvrđivanje Okvirnog akademskog kalendara za studijsku 2015/2016. godinu;
- Utvrđivanje Okvirnog kalendara realizacije studijskog programa oktobar 2015. godine;
- Utvrđivanje grupa za sve godine studija - 01.10.2015. godine;
- Utvrđivanje rasporeda polaganja ispita zimskog i ljetnog semestra za studente;
- Završetak izvođenja studija po predbolonjskom nastavnom planu i programu 30.09.2015. godine;
- Evaluacija predbolonjskog NPP sa bolonjskim NPP po zahtjevu studenata koji ne okončaju studij do 30.09.2015. godine (Zakon o visokom obrazovanju);
- Analiza prolaznost 2013/2014. studijske godine – januar 2015. godine;
- Analiza prolaznosti Januarsko-Februarskog ispitnog roka – mart 2015. godine;

- Analiza prolaznosti junsko-julskog i septembarskog ispitnog roka – kraj septembra 2015. godine;
- Dani otvorenih vrata Veterinarskog fakulteta: april 2015. godine;
- Prijem studenata za studijsku 2015/2016. godinu – formiranje komisija za prijem – juni/juli 2015. godine;
- Plan i realizacija Ekstramural prakse za studente IV godine u periodu 01.06 do 15.06.2015. godine;
- Plan i realizacija Ekstramural prakse za studente IV i V godine fakultet Veterinarske medicine Istanbul u periodu april-maj 2015. (30 dana) grupa od 10 studenata;
- Plan i realizacija Ekstramural prakse za studente IV godine fakultet Veterinarske medicine Istanbul u periodu august (15 dana) grupa od 5 studenata;
- Plan i realizacija Ekstramural prakse za studente fakulteta Veterinarske medicine Istanbul - (15 dana) grupa od 6 studenata – juni 2015. godine;
- Izdavanje studentskih Uvjerjenja o statusu studenta i položenim ispitima putem Studentske službe – kontinuirana aktivnost;
- Nadzor nad studentskim akcijama unutar fakulteta – npr. Akcija dobrovoljnog davanja krvi – kontinuirana aktivnost;
- Praćenje rada angažovanih profesora koji izvode nastavu na Veterinarskom fakultetu – kontinuirana aktivnost;
- Organizovanje komisija za priznavanje položenih ispita u svrhu nastavka studija na Veterinarskom fakultetu – aktivnost po potrebi;
- Provjera vjerodostojnosti diploma po zahtjevu nadležnih institucija – aktivnost po potrebi;
- Pripreme za promociju diplomiranih veterinaru 2014/2015. studijske godine – novembar 2015. godine;
- Ostale aktivnosti vezane za nastavna pitanja – kontinuirana aktivnost.

2.2. Nauka, postdiplomske studije i kontinuirane edukacije

2.2.1. Projekti

U toku 2015. godine Fakultet će nastaviti realizaciju naučnih projekata koji su započeti ranije, i kontinuirano pratiti domaće i međunarodne javne pozive za istraživačke grantove. Kao jedan od najvažnijih projekata je učešće Fakulteta u Tempus projektu "PUBLIC HEALTH IN THE WESTERN BALKANS – IMPROVEMENT IN THE FIELD OF PUBLIC HEALTH AND DEVELOPMENT OF A "ONE HEALTH" EDUCATIONAL AND SCIENTIFIC ARCHITECTURE IN WESTERN BALKAN COUNTRIES". Cilj ovoga projekta jeste jačanje i obrazovanje akademskih kapaciteta u poboljšanju usluga javnog zdravstva i njegovog približavanja međunarodnim standardima. Također, jedan od najvažnijih ciljeva ovoga projekta je otvaranje novog studijskog

programa – interdisciplinarnog Master studija, a u čijoj realizaciji će značajno učestvovati nastavnici i saradnici Veterinarskog fakulteta.

Osim navedenog, Fakultet će učestvovati i u realizaciji sljedećih projekata koji su aktivni i u 2015. godini:

1. „Tipizacija salmonela i kampilobaktera radi osiguranja sigurne hrane“;
2. „Strengthening of Centres for Aquaculture production and Safety surveillance in Adriatic Cross-border Countries“;
3. „Hematološko-biohemijski parametri i hormonalni status bosansko-hercegovačkog brdskog konja potvrđene autotohnosti molekularnim markerima“;
4. COST Action FA1207 – „Towards Control of Avian Coronaviruses: Strategies for Diagnosis, Surveillance and Vaccination“;
5. COST Action TD 1303 „European Network for Neglected Vectors and Vector-Borne Infections (EURNEGVEC)“.
6. COST Action TD 1404 «Network for Evaluation of One Health (NEOH)»

Pored navedenih projekata, očekuje se realizacija još dva značajna projekta. Prije svega to je učešće u programu kojeg finansira Evropska komisija, a čiji je nosilac Pasterov institut, Pariz. Radi se o projektu „Preventing Vector Borne Diseases the Mediterranean and Black Sea regions by creating new networks“. U ovome projektu nalazi se još 18 zemalja iz područja Mediterana i regiona Crnoga mora.

Također, u 2015. godini nastavlja se realizacija projekata koji su odobreni tokom 2014. godine:

1. „Uspostavljanje urgentne službe i jedinice intenzivne njege na Klinikama Veterinarskog fakulteta u Sarajevu“;
2. „Dodjela podrške za adaptaciju prostora i nabavku neophodne opreme za naučno-istraživački rad Klinika Veterinarskog fakulteta“;
3. „Istraživanje kontaminiranosti tla i biljne vegetacije parazitima i razvojnim oblicima parazita na području Kantona Sarajevo“.

Iz naslova navedenih projekta vidljivo je da Fakultet provodi dobro planirana biomedicinska istraživanja usmjerena ka unapređenju zdravlja i dobrobiti životinja, sigurnosti hrane, zaštiti okoline i proizvodnje. Također, iz svega ovoga proizilazi i konstatacija da Fakultet svojim naučnoistraživačkim radom i transferom znanja u praksi odgovora svim zahtjevima savremene veterinarske medicine u skladu sa međunarodnim standardima. Realizacijom postavljenih ciljeva poboljšavat će se obrazovni proces studenata, pa će pomoću navedenih ciljeva biti omogućeno bolje razumjevanje znanstvenih metoda i njihove primjene u kliničkoj praksi i u znanstvenim istraživanjima.

Tokom 2015. godine planirana je i potpuna reorganizacija časopisa Veterinaria čiji je izdavač Veterinarski fakultet u Sarajevu.

2.2.2. Doktorski studij

Na osnovu člana 56. i člana 121. Statuta Univerziteta u Sarajevu Senat je, na 26. Sjednici održanoj 29.10.2014. godine donio Odluku kojom se daje saglasnost na upis druge generacije studenata trećeg ciklusa studija – doktorski studij „**Veterinarska medicina i javno zdravstvo**“. Konkurs će biti raspisan u januaru 2015. godine i planirana je realizacija I i II semestra u 2015. godini.

2.2.3. Predbolonjski magistarski studij i master (specijalistički studiji)

Studenti postdiplomskog studija koji su upisani po starom sistemu imaju rok da magistriraju do 30.09.2015. godine odnosno kandidati koji su upisani u akademskoj 2011/2012. do 30.09.2016. godine. Pošto su kandidati službeno obavješteni o svojim Zakonskim obavezama, očekuje se da ćemo u 2015. godini imati veći broj kandidata koji žele da ispune svoje obaveze, te je prioritet Vijeća PDS-a da uspješno privede ovaj studij kraju za sve studente.

Dalji rad na uspostavljanju **Specijalističkog studija** (Master) sa 13 smjerova, koji je ekvivalent za raniji magistarski studij. Ovaj studij, koji usvojen na Grupaciji medicinskih nauka Univerziteta u Sarajevu i dalje je na čekanju jer Zakon o visokom obrazovanju ne prepoznaje specijalistički studij s jedne strane, a s druge strane zbog različitih tumačenja Zakona. Ovaj studij bi u budućnosti mogao predstavljati značajan izvor finansiranja za Veterinarski fakultet, a također je i potreba stručnjaka koji rade u laboratorijama, tako da je prioritetno nastaviti dalje aktivnosti na priznavanju ovog studija i njegovo pokretanje.

Alternativno, i dalje ostaje rješavanje potreba za Univerzitetski specijalistički – master studij koji bi odobrilo Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva i određivanje Veterinarskog fakulteta kao referentnog edukacijskog centra za veterinare i veterinarske tehničare.

Također, dalji nastavak na pokretanju Master studija „Joint-Degree master Study“ sa Veterinarskom fakultetom iz Zagreba u okviru CEEPUS-a.

2.3.4. Kontinuirane edukacije

Planiran je nastavak provođenja usvojenih programa kontinuiranih edukacija, kao i razvijanje novih, uz bolju saradnju sa Veterinarskom komorom i kolegama iz prakse.

Tokom 2015. godine planira se organiziranja Kongresa Veterinara Bosne i Hercegovine,

2.3. Ljudski resursi i razvoj

Menadžment Veterinarskog fakulteta svoje poslovne i razvojne politike bazira na premisi da je uspješno upravljanje ljudskim resursima jedan od ključnih faktora razvoja Fakulteta, te nastoji potencijal ljudskih resursa koncentrirati i usmjeriti u pravcu zadatih strateških ciljeva kroz sljedeće aktivnosti:

- Osiguranje kvalificiranog i kompetentnog nastavnog kadra u dovoljnom obimu koji omogućava izvršenje nastavnih zadataka i postizanje obrazovnih ciljeva u svrhu EU kvaliteta studijskih programa;
- Provođenje procedura za izbor i napredovanje nastavnog osoblja koje omogućavaju dostupnost, javnost i usklađenost sa važećim zakonskim propisima;
- Analizu strukture i kompetencija nastavnog osoblja;
- Podršku nastavnom osoblju u smislu stvaranja pretpostavki za stručno, naučno/umjetničko i pedagoško usavršavanje;

- Prezentacije publikacija nastavnog osoblja i procedure za izdavanje knjiga i udžbenika;
- Evaluaciju ukupnog djelovanja nastavnog osoblja (nastavnici i saradnici) od strane studenata;
- Usklađivanje sa EAEVE kriterijima, posebno uzimajući u obzir ukupni broj uposlenog osoblja veterinarske struke;
- Analizu strukture i kompetencija administrativnog i tehničkog osoblja.

Menadžment Veterinarskog fakulteta ulaže sve napore kako bi osiguralo dovoljan broj, prevashodno nastavnog, a potom i saradničkog i administrativnog osoblja u radnom odnosu s punim radnim vremenom, što je od ključne važnosti za kvalitet i kontinuitet nastavnog procesa.

Rad Veterinarskog fakulteta još uvijek je organiziran prema starim pravilnicima, pa je raspodjela uposlenika, odnosno sistematizacija radnih mjesta, uspostavljena kroz sljedeće organizacione jedinice:

- Dekanat
- Sekretarijat
- Bibliotečko-informatički centar
- Zavod za morfologiju
- Zavod za epizootologiju
- Zavod za zootehniku i peradarstvo
- Zavod za higijenski nadzor namirnica i zaštitu životne sredine
- Klinike Fakulteta
- Veterinarski institut

U 2014. godini započeta je izrada nacrtu Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Veterinarskog fakulteta, koji je od ključne važnosti za daljnji rad Fakulteta kao i za proces integracije Univerziteta u Sarajevu, te je formirana Komisija koja se bavi ovim pitanjem. Tokom 2015. godine očekuje se finaliziranje i usvajanje navedenog Pravilnika, te će se njegovim stupanjem na snagu i formalno-pravno steći svi potrebni uvjeti za nove i reformske pristupe, ali i ispunjavanje EAEVE preduvjeta za akreditaciju Fakulteta, što je naše konačno opredjeljenje. Također, revidiranjem sistematizacije radnih mjesta i uspostavom nove sistematizacije, očekuje se poboljšanje izvođenja nastave, naučno-istraživačkog i stručno-operativnog rada.

2.3.1. Nastavno osoblje

U cilju unaprjeđenja kvaliteta i kontinuiteta nastavnog procesa, ali i kako bi se ispunili EAEVE preduvjeti za međunarodnu akreditaciju Fakulteta, menadžment Fakulteta će uložiti napore da bi osigurao dovoljan broj nastavnog i saradničkog kadra (posebno mladog kadra veterinarske struke) u radnom odnosu s punim radnim vremenom.

U vezi sa naprijed navedenim u 2015. godini, pokrenut će se procedure izbora asistenata i procedura izbora saradnika istraživača po Zakonu o naučnoistraživačkoj djelatnosti Kantona Sarajevo.

Fakultet će u 2015. godini pokrenuti nekoliko izbornih procedura - napredovanja u viša zvanja, postojećeg akademskog osoblja. U skladu sa navedenim detaljan pregled prikazan je u tabeli, a uzimajući u obzir kadrovske potrebe svih organizacionih jedinica Fakulteta.

Tabela 1. Planirana napredovanja i izbori u viša zvanja u 2015. godini

BROJ KANDIDATA	TREKUTNO ZVANJE	VIŠE ZVANJE
3	Vanredni profesor	Redovni profesor
7	Docent	Vanredni profesor
10	Viši asistent	Docent
1	Asistent	Viši asistent

2.3.2. Nenastavno osoblje/administrativno osoblje

Menadžment Fakulteta će uložiti sve napore kako bi se osigurala kvalitetna podrška u daljem radu i razvoju, pa će se kroz novu sistematizaciju radnih mjesta provoditi preraspodjela nenastavnog/administrativnog osoblja u radnom odnosu s punim radnim vremenom, a u skladu sa potrebama. Prijem novog administrativnog osoblja će se kretati u skladu sa finansijskim mogućnostima, obzirom da je većina sredstava za plaće uposlenika u ingerenciji Vlade Kantona Sarajevo, posebno imajući u vidu trenutnu ukupnu društvenu i ekonomsku situaciju. Reorganizacija administrativnih struktura provodit će se u okviru nove sistematizacije radnih mjesta donošenjem Pravilnika o unutrašnjem ustrojstvu i organizaciji rada Veterinarskog fakulteta.

Finansijska neizvjesnost, kao ključni ograničavajući faktor u optimalnom rješavanju problematike ljudskih resursa, prisutna je i u aspektu prijema nenastavnog osoblja Fakulteta. Da bi se osigurao nesmetan rad nenastavnog osoblja Fakultet već godinama ostvaruje uspješnu saradnju sa nadležnim institucijama kroz programe sufinansiranja pripravnika, što će, nadamo se, ostati i dalje praksa.

U 2015. godini planira se i uvođenje ISO 9001 standarda, koji sadrži zahtjeve za sistem upravljanja kvalitetom, što je jedan od preduvjeta za uspješno poslovanje.

2.4. Finansije i poslovanje

U 2015. godini u okviru programskih zadataka Odjela za finansije i poslovanje predstoji izvršavanje svih redovnih poslova i zadataka, koji će se realizirati putem Odjeljenja i Službi koji su u nadležnosti Prodekana za finansije i poslovanje, a naročito:

- Redovno praćenje i analiziranje poslovanja fakulteta, te podnošenje izvještaja Dekanu i Kolegiju veterinarskog fakulteta. Poslovanje i usklađivanje rada Veterinarskog fakulteta u 2015. godini će uveliko zavisiti od dinamike razvoja i primjene aktivnosti za rješavanje neusklađenosti iz Izvještaja komisije EAEVE-a;

- Početkom 2015. godine planira se uspostavljanje novog načina knjigovodstvenog evidentiranja organizacionih jedinica Fakulteta. Na ovaj način organizacione jedinice će imati potpuni uvid u ostvarene prihode i rashode kao i buduće planiranje istih;
- Uspostava Centralne apoteke/skladišta za dijagnostički materijal, hemikalije i kancelarijski pribor;
- Nadzor nad održavanjem i korištenjem voznog parka fakulteta, koordinacija nabavke dva službena vozila;
- Unaprjeđenje rada službe za održavanje higijene i službe za održavanje objekta fakulteta;
- Koordinacija aktivnosti vezanih za izvođenje radova na Projektu energetske efikasnosti;
- Koordinacija aktivnosti vezanih za izvođenje radova na adaptaciji, studentskog kluba i amfiteatra;
- Koordinacija aktivnosti vezanih za aplikaciju na Projekte vezane za finansiranje radova na adaptaciji vježbaona za hemiju i mikrobiologiju;
- Nastavak aktivnosti vezanih za rješavanje problema parking prostora.

2.5. Odbor za osiguranje kvaliteta (ODOK)

Obzirom na svrhu formiranja i zadatke ODOK-a precizirane važećim Statutom UNSA i transponirane u Odluku NNV VFS br: 02-05-773-3/11 od 13.2.2013 o imenovanju ODOK-a s ciljem uspostavljanja i poboljšanja procesa i standarda kvaliteta nastave s jedne, te Izvještaj¹, nalaze i preporuke ekspertnog EAEVE Tima nakon obavljene konsultativne posjete našem Fakultetu s druge strane, svakako da ODOK treba da igra jednu od ključnih uloga u svim aktivnostima vezanim za otklanjanje brojnih neusklađenosti koje je EAEVE Tim detektovao u odnosu na zahtjeve EAEVE-a², odnosno relevantne EU regulative³. Obzirom da u momentu podnošenja ovog Plana VFS nije definisao plan korektivnih aktivnosti u vezi s EAEVE Izvještajem, nije moguće preciznije planirati aktivnosti ODOK-a u ovom pogledu. Međutim, mogu se okvirno planirati druge redovite godišnje aktivnosti, čija će realizacija u 2015. godini ovisiti i o finansijskim mogućnostima VFS, a to su:

- Presentacija analize rezultata ankete dodiplomskih studenata o kvalitetu nastave za šk. 2013/14 na otvorenoj tematskoj sjednici NNV VFS prema rasporedu menadžmenta VFS;
- Priprema i realizacija ankete dodiplomskih studenata o kvalitetu nastave u tekućoj šk. 2014/15. godini - prije okončanja ljetnog semestra;
- Predstavljanje VFS na 28. Generalnoj skupštini EAEVE-a u Istanbulu, Turska – maj 2015. godine;
- Analiza i presentacija rezultata studentske ankete i prijedlog mjera za poboljšanje.
- Održavanje sastanaka ODOK-a prema dinamici tekućih zadataka i obaveza u 2015. godini.
- Provjera ispunjavanja zahtjeva po Odluci o ispunjavanju obaveza studenata (popunjavanje i arhiviranje Obrasca o evidenciji prisustva nastavi);
- Informisanje nastavnog kolegija i studenata VFS (izvještavanje o radu na NNV i Kolegiju VFS);

---

¹EAEVE Report on the Consultative Visitation to the Veterinary Faculty of the University of Sarajevo, Bosnia and Herzegovina, 13 – 16 October, 2014 by Professor Julie Fjeldborg (Copenhagen, Denmark) and Professor Bartolomeo Biolatti (Torino, Italy).

² EAEVE. ANNEX I: Guidelines, Requirements and Main Indicators for Stage One (Ia) and Stage Two (Ib). In: Evaluation of Veterinary Training in Europe: Principles and Process Of Evaluation and Manual of Standard Operating Procedures, EAEVE & FVE, May 2012.

³ Direktiva br. 2005/36/EC, izmjenjena i dopuna br. 2013/55/EU.

- Rješavanje eventualnih problema osiguranja kvaliteta nastavnog procesa po prijavama studenata VFS;
- Mogućnost organizacije edukacije nastavnog osoblja VFS o poboljšanju kvaliteta izvođenja nastave i tehnikama držanja nastave i ispitivanja od strane stručnjaka iz oblasti pedagogije i didaktike. Ova aktivnost treba biti realizirana kao glavna korektivna mjera obzirom na česte negativne komentare studenata na kvalitet nastave registrovane kroz dosada realizirane studentske ankete.

2.5.1. Okvirni plan financiranja troškova aktivnosti ODOK-a za 2015. godinu

Predviđeni okvirni troškovi rada i aktivnosti ODOK-a su navedeni po stavkama. Finansiranje ovih troškova je planirano iz tekućih sredstava VFS.

- **Rad članova ODOK-a** = ovisno o raspoloživim tekućim sredstvima VFS u 2015. godini;
- **Redovna godišnja EAEVE članarina VFS = 1.500 EUR** (fiksno);
- **Učešće na redovnoj 28. Generalnoj skupštini EAEVE-a u Istanbulu (Turska)** = za dva predstavnika VFS = **1.500 EUR** (varijabilno);
- **Pedagoška i didaktička edukacija nastavnog osoblja VFS** = pokušati obezbijediti edukaciju kroz domaće i međunarodne projekte o osiguranju kvaliteta u visokom obrazovanju;
- **Učešće na međunarodnim i domaćim skupovima o osiguranju kvaliteta u visokom obrazovanju** = ovisno o raspoloživim tekućim sredstvima VFS u 2015. godini.

2.6. Komisija za međunarodnu saradnju

U skladu sa Rješenjem o imenovanju i zaduženjima (Rješenje broj: 02-12-485-2/12 od 20.07.2013. godine), KMS VF UNSA u narednoj godini planira nastaviti tekuće aktivnosti, te proširiti svoje djelovanje, kako programski tako i organizacijski, u cilju što efikasnije internacionalizacije i unaprjeđenja konkurentnosti studijskog programa VF UNSA.

Osnovni pravci djelovanja i aktivnosti Komisije u 2015. godini ogledaju se u sljedećem:

2.6.1. Međuinstitucionalna saradnja

- Saradnja sa Službom za međunarodnu saradnju Univerziteta u Sarajevu i službama drugih univerziteta u Bosni i Hercegovini – dostavljanje podataka o aktivnostima VF UNSA međunarodnog karaktera, promoviranje mobilnosti studenata, nastavnika i saradnika, promoviranje međunarodnih projekta/programa i konferencija, organizacija info dana koji tematiziraju međunarodnu saradnju (mogućnosti i modaliteti učešća u međunarodnim projektima/programima), uspostava saradnje sa univerzitetima/fakultetima i ostalim nastavnim, istraživačkim i drugim partnerskim institucijama i mrežama saradnje iz Evrope i svijeta;
- Praćenje, evaluacija i koordinacija saradnje s partnerskim univerzitetima/fakultetima i ostalim nastavnim, istraživačkim i drugim partnerskim institucijama i mrežama saradnje iz Evrope i svijeta – u cilju unaprjeđenja saradnje Fakulteta sa drugim međunarodnim institucijama/mrežama, a temeljem postojećih ugovora o saradnji i članstvom Fakulteta u međunarodnim mrežama saradnje (VetNest, REEV MED, EAEVE), KMS VF UNSA će pratiti i evaluirati obim, intenzitet i rezultate ostvarene bilateralne odnosno multilateralne saradnje Fakulteta i o tome izvještavati Dekana. Također, u skladu sa svojim

nadležnostima i u saradnji sa Dekanom, resornim prodekanima i ASVF-om, KMS VF UNSA će koordinirati različite oblike međunarodne saradnje definirane postojećim/novim ugovorima o saradnji ili pak članstvom u međunarodnim mrežama odnosno projektima/programima međunarodne saradnje. U ovome kontekstu Komisija ima namjeru osigurati nastavak aktivnog učešća Fakulteta u radu VetNest mreže (a time i CEEPUS III programu mobilnosti), pored ostalog i učešćem na Godišnjem sastanku ove mreže (Beč, Austrija, 17.-19. juna 2015. godine);

- Iniciranje potpisivanja novih ugovora o saradnji međunarodnog karaktera - u skladu sa izraženim potrebama, ali i relevantnošću saradnje i partnera, KMS VF UNSA će predlagati Dekanu Fakulteta uspostavu novih ugovora o saradnji, ili pak asistirati Dekanu pri realizaciji ove aktivnosti.

2.6.2. Jačanje institucionalnih kapaciteta

- Dalji rad na institucionalizaciji međunarodne saradnje kroz jačanje organizacionih i ljudskih kapaciteta – u okviru aktivnosti Fakulteta na unutrašnjem ustrojstvu i organizaciji rada, a u skladu sa svojim zaduženjima i Strategijom razvoja VF UNSA 2012-2022 (tačka 7. Internacionalizacija, mobilnost i saradnja), Komisija će predložiti uspostavu Ureda/Službe za međunarodnu saradnju. Također, koordinacijom i poticanjem učešća u radu relevantnih konferencija, simpozija i radionica nastavnika i saradnika odgovornih za pojedina područja međunarodne saradnje, nastaviti će se aktivnosti na jačanju ljudskih kapaciteta, a u funkciji dalje internacionalizacije studijskog programa VF UNSA. Osim navedenog, Komisija planira nastaviti rad na ažuriranju baze međunarodnih kontakata, programa i projekata relevantnih za nastavne i naučno-istraživačke kompetencije Fakulteta;
- Međunarodni projekti: - Komisija će nastaviti rad na promoviranju učešća Fakulteta i njegovih nastavnika, saradnika i studenata u projektima finansiranim iz međunarodnih fondova (Horizon 2020, Erasmus plus, COST, EUREKA i sl.). U tom kontekstu Komisija će kontinuirano, posredstvom podlinka 'Internationality' web stranice Fakulteta, obavještavati nastavnike, saradnike i studente Fakulteta o otvorenim pozivima, konkursima i drugim vidovima i mogućnostima implementacije međunarodnih programa/pomoći. Također, u skladu sa mogućnostima i potrebom, Komisija će tokom 2015. asistirati pri realizaciji aktivnosti definiranih aplikacijom Tempus projekta 1HEALTH, te pri realizaciji zajedničkog studijskog programa 'Veterinary public health management master study' (VF UNSA VF Sveučilišta u Zagrebu).

2.6.3. Ostale aktivnosti

- U cilju poticanja i daljeg unaprjeđenja internacionalizacije studija VFS-a Komisija će raditi na ažuriranju informacijskog paketa i drugog informativnog materijala na engleskom jeziku;
- Uspostava tješnje saradnje sa Odborom za kvalitet VF UNSA s ciljem zajedničkog rada na sistemskom uređivanju pitanja priznavanja rezultata i vremena provedenog na drugom univerzitetu studentima koji su sudjelovali u programima mobilnosti/razmjene. U tom kontekstu Komisija će inicirati i imenovanje ECTS koordinatora koji bi bili zaduženi za priznavanje apsolvirane nastave i ispita položenih van Fakulteta.

2.7. Asocijacija studenata Veterinarskog fakulteta (ASVFS)

Za 2015. godinu Asocijacija studenata Veterinarskog fakulteta planira sljedeće studentske aktivnosti:

- Organizovanje studentskih zabava kao što su Brucošijada i Plavo veče;
- Odlazak studenata na edukativne skupove;
- Uspostavljanje saradnje sa fakultetima u regionu;
- Uspostaviti uslove za studente koji žele volontirati na određenim farmama, klinikama i drugo;
- Održavanje sekcija na nivou fakulteta;
- Edukativni obilasci zoo vrta „Pionirska dolina“;
- Sprovođenje kursa za strane jezike;
- Obilasci azila u regionu;
- Učestvovanje studenata u humanitarnim akcijama.

3. PROGRAMSKI ZADACI PO ORGANIZACIONIM JEDINICAMA

3.1. Sekretarijat

U 2015. godini u okviru programskih zadataka Sekretarijata predstoji izvršavanje svih redovnih poslova i zadataka koji će se realizirati putem odjeljenja i službi koji su u sastavu Sekretarijata kao organizacione jedinice, a naročito:

- Rad na svim poslovima vezanim za normativnu djelatnost, vezano za procese funkcionalne integracije u skladu sa Statutom Univerziteta u Sarajevu, kao i rad na poslovima implementacije normativnih akata, a prema dinamici, koju bude programirao Univerzitet u Sarajevu;
- U izradi je Pravilnika o unutrašnjem ustrojstvu i organizaciji rada Veterinarskog fakulteta, koji je od krucijalne važnosti za daljnji rad Fakulteta kao i za proces integracije Univerziteta u Sarajevu, te je formirana Komisija koja se bavi ovim pitanjem, a navedene aktivnosti nastavljaju se i u 2015. godini;
- Unaprijeđenje rada Odjeljenja za opšte, pravne i personalne poslove, Finansijske i računovodstvene poslove i Studentske poslove putem jačanja internih informatičkih komunikacija kao i obukom osoblja radi izvršavanja predstojećih složenih zadataka;
- Izrada finansijskog plana kao i Plana javnih nabavki i realizacija po istim za 2015.godinu;
- Izrada izvještaja, planova i analiza u skladu sa važećom zakonskom regulativom, a prema smjernicama Dekana i Nastavno-naučnog vijeća;
- Priprema i realizacija sjednica organa rukovođenja i stručnih tijela Veterinarskog fakulteta u Sarajevu;
- Tokom 2015. godine službe Sekretarijata i dalje će pružati svu podršku menadžmentu, tijelima Fakulteta i komisijama kroz aktivnosti vezane za međunarodnu saradnju, internacionalizaciju i EAEVE evaluaciju Fakulteta;
- U 2015. godini se nastavlja saradnja, praćenje aktivnosti i konsultacije vezano za pravna pitanja u predmetima koje vodi opunomoćena Advokatska kancelarija, u cilju:
  - Realizacije postupka dokazivanja i upisa prava vlasništva nad nekretninama (stanovima) u korist Veterinarskog fakulteta;

- Rješavanja pitanja korištenja parking prostora od strane Veterinarskog fakulteta;
- Rješavanja i pokretanja sporova Veterinarskog fakulteta prema dužnicima, u cilju naplate potraživanja (očekuje se okončanje nekih već započetih postupaka kao i nova eventualna utuženja tokom 2015. godine);
- Rad na unaprjeđenju Službe obezbjeđenja u okviru Tehničke službe u smislu instaliranja sigurnosnih sistema, protupožanih sistema, i sl.;
- Stručno osposobljavanje i usavršavanje zaposlenika Sekretarijata putem stručnih seminara, kurseva i sl.

3.2. Biblioteka i informatički centar

3.2.1. Planirane aktivnosti Biblioteke za 2015. godinu su:

- Uspostava efikasnijeg načina kupovine knjižne građe, kako bi se ista mogla nabavljati ekonomično i pravovremeno;
- Uspostava pozajmice bibliotečke građe korištenjem COBISS3 sistema;
- Usvajanje novog Pravilnika o radu Biblioteke, koristeći se kao polaznom tačkom nacrtom pravilnika koji su uradili radnici biblioteke;
- Centralizovanje bibliotečke građe na jednom mjestu radi efikasnijeg i ekonomičnijeg raspolaganja istom;
- Poticanje rasprave o položaju i statusu bibliotekara na ovoj visokonaučnoj ustanovi, te Biblioteke Veterinarskog fakulteta u organizacionoj shemi fakulteta;
- Formiranje bibliotečkog odbora, te imenovanje predsjednika istog;
- U skladu sa raspoloživim finansijskim sredstvima nabavka nove literature i unaprijeđenje funkcinisanja biblioteke.

3.2.2. Planirane aktivnosti Informatičkog centra za 2015.godinu su:

- Nabavka dva nova rack servera sa serverskim licencama koji bi zamjenili većinu postojećih. Trenutna serverska infrastruktura je zastarjela, spora i nedovoljna da zadovolji trenutni obim mreže, te je upitno buduće nesmetano funkcionisanje kompletnog sistema i VFS domene;
- Podizanje nove mrežne lokalne domene sa unaprijeđenim servisima;
- Podizanje novog web servera sa aktuelnim verzijama, OS, php i MySQL, na koji bi mogli podići nove verzije web aplikacija;
- Kontinuirano unaprijeđenje web servisa, e-nastave, dms-a uz veće učešće osoblja Fakulteta na dopuni sadržaja i sl.;
- IT podrška studentima i osoblju;
- Nastavak provođenja aktivnosti na ukidanju nelicenciranog software-a i nabavke novog u skladu sa finansijskim mogućnostima isključivo licenciranog;
- Uvođenje pravilnika informatičkog centra VFS, njegovog rada, sigurnosne politike itd.

3.3. Zavod za morfologiju

3.3.1. Nastava

Kad je riječ o izvođenju nastave integriranog studija I i II ciklusa koja se izvodi po novom Bolonjskom NPP, nastavnici i saradnici Zavoda za morfologiju će u 2015. godini izvoditi nastavu iz 9 obaveznih i 2 izborna predmeta sa ukupnim fondom nastave od 465 sati teoretske i 3375 sati praktične nastave. Rad na unapređenju svih vidova nastave i ispita uz korištenje najsavremenijih nastavnih pomagala i sredstava je stalna obaveza svih nastavnika i saradnika ovoga Zavoda.

Kad je riječ o postdiplomskoj nastavi, planirano je dovršavanje preostalih, uglavnom ispitnih, obaveza po ranijim smjerovima magistarskog studija, kao i odbrana dva magistarska rada studenata postdiplomskog smjera BIOMEDICINA, nastavne obaveze po tekućem doktorskom studiju, te nastavne aktivnosti na novom master studiju BIOMEDICINSKA ISTRAŽIVANJA ukoliko se za realizaciju istog steknu uvjeti.

Članovi Zavoda za morfologiju izražavaju spremnost za učešće u Programu kontinuirane edukacije u okviru tema koje organiziraju katedre VFS koje imaju aktivniju saradnju sa strukom.

3.3.2. Naučno istraživački rad i izdavaštvo

U okviru naučno-istraživačke aktivnosti Zavoda za morfologiju planirana je realizacija dva tekuća projekta, jedan na Katedri za hemiju, biohemiju i fiziologiju, te jedan na Katedri za biologiju. Istovremeno su planirane i aplikacije na nacionalne natječaje za naučno-istraživačke projekte, prvenstveno od strane mladih istraživača. Vrlo ambiciozno, planirane su i odbrane dva magistarska rada studenata postdiplomskog studija smjera BIOMEDICINA, asistent Nedžad Hadžiomerović, dipl.vet. i Adis Mukača, dipl.vet., zatim tri odbrane doktorskih disertacija viših asistenata Mr. Eva Pašić-Juhas, Mr. Amina Hrković-Porobija i Mr. Pamela Bejdić.

Nastavno osoblje Zavoda za morfologiju je u 2015. godini planiralo objaviti 15-ak radova u časopisima koji prate relevantne međunarodne baze podataka, od kojih nekolicinu i u časopisu VFS-a Veterinaria, te uzeti aktivno učešće na naučnim skupovima u regionu i šire, u skladu sa finansijskim mogućnostima VFS i katedri Zavoda.

S ciljem obezbjeđenja adekvatne i dostatne literature za uspješno savladavanje nastavne materije iz predmeta koji se izučavaju u okviru Zavoda za morfologiju, planirano je izdavanje dva praktikuma i jednog udžbenika.

3.3.3. Stručno operativna saradnja

Stručno-operativna saradnja je po karakteru i finansijama uglavnom planirana na nivou one iz prethodne godine.

3.3.4. Ljudski resursi

Nastavu integriranog studija I i II ciklusa na predmetima u okviru Zavoda za morfologiju izvodit će (prema trenutnom stanju izbora u nastavna i saradnička zvanja) 7,5 nastavnika, 6 saradnika i jedan volenter, uz pomoć 7 uposlenika iz reda nenastavnog osoblja.

Planirano je i pokretanje postupaka za šest izbora u više zvanje: jedno iz zvanja asistent u viši asistent (Nedžad Hadžiomerović, dipl.vet.), četiri iz saradničkog u nastavno zvanje (Dr. Faruk

Tandir, Mr. Eva Pašić-Juhas, Mr. Amina Hrković-Porobija, Mr. Pamela Bijedić) i jedno iz zvanja docent u zvanje vanredni profesor (Doc.dr. Atifa Ajanović).

Obzirom na nastavno opterećenje/akademsku potrebu planirano je pokretanje procedura za prijem dva asistenta, po jednog na predmetima Fiziologija domaćih životinja I i II, odnosno Veterinarska biohemija I i II.

3.3.5. Razvoj (planirana oprema, projekti, grantovi)

Projekat adaptacije i rekonstrukcije laboratorijskog praktikuma za biohemiju sa pratećim prostorijama dostavljen je ranije i bio je u planu realizacije i u 2014. godini. Obzirom na tešku finansijsku situaciju ostaje u planu za implementaciju u 2015. godini. Ukupni budžet iznosi 50,000 KM, a mogući izvor/i finansiranja su donacije, projekti i dijelom VFS.

Također je neophodno osvježiti vježbaonice u smislu krećenja, kao i anatomske muzeje iz sredstava VFS.

Nastavno osoblje Zavoda za morfologiju, osobito mlađi nastavnici, planira aplikacije za nastavna sredstva/opremu i naučno-istraživačke projekte, prvenstveno prema različitim nacionalnim izvorima finansiranja.

3.3.6. Međunarodna saradnja

U okviru međunarodne saradnje, planirano je:

- Realizacija međunarodnih projekata VFS u koje su uključeni uposlenici Zavoda za morfologiju (Tempus projekat 1HEALTH);
- Izdavanje zajedničkog prevoda udžbenika „Veterinarska fiziologija“ (norveških autora) u saradnji autora sa VFS i Veterinarskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu;
- Realizacija boravaka kroz različite programe mobilnosti:
  - Mr. Pamela Bejdić – CEEPUS - 3 mjeseca - Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu;
  - Nedžad Hadžiomerović, dipl.vet. - Tempus 1HEALTH - 1 mjesec - Veterinarski fakultet Univerziteta u Barseloni;
  - Husein Ohran, dipl.vet. - Tempus 1HEALTH - 1 mjesec - Veterinarski fakultet Univerziteta u Milanu;
- Aplikacija na natječaje programa mobilnosti (uglavnom saradnici i mlađi nastavnici);
- Intenziviranje saradnje sa srodnim katedrama fakulteta u regionu i šire.

3.4. Zavod za epizootologiju

3.4.1. Nastava

U okviru dodiplomskog studija nastava za predmete I, II, III i IV godine studija će se organizovati po Bolonjskom nastavnom planu i programu, a za predmete V godine nastava će se obavljati po predbolonjskom planu i programu do okončanja tekuće akademske godine. U okviru Zavoda za epizootologiju, nastava će se izvoditi iz 17 obaveznih i dva izborna predmeta.

Iako je završen nastavni proces na pet postojećih smjerova postdiplomskog studija, nastavlja se rad sa kandidatima koji nisu odbranili specijalističke/magistarske teze ili doktorske disertacije. Na svim smjerovima PDS-a Zavoda za epizootologiju ukupno ima 49 kandidata, a u

kalendarskoj 2015. godini su planirane odbrane magistarskih/specijalističkih teza 12 eksternih kandidata i odbrana tri doktorske disertacije uposlenika našeg fakulteta. Prioritet će biti rad sa postdiplomcima koji imaju zakonsku obavezu da postdiplomski studij okončaju u 2015. godini. S obzirom da pojedini kandidati već duži period nisu aktivni, vjerovatno su i odustali od PDSa.

U završnoj fazi je izrada Nastavnog plana i programa za specijalistički (master) studija čije se pokretanje očekuje u 2015. godini. Prema dosadašnjim informacijama, za ovaj vid edukacije postoji veliki interes veterinara.

Nastavnici Zavoda za epizootologiju učestvuju u nastavnom procesu obaveznih i izbornih predmeta III ciklusa studija Veterinarska medicina i javno zdravstvo. Nastavak angažmana je planiran i u narednom periodu.

U okviru kontinuirane edukacije, Zavod za epizootologiju je organizovao 17 kurseva namijenjenih različitim profilima veterinara. Kursevi su uglavnom vezani za različite laboratorijske/dijagnostičke metode.

3.4.2. Naučno istraživački rad i izdavaštvo

Naučno istraživački rad u 2015. godini se nastavlja kroz istraživanja u okviru tema postdiplomskog studija i različite istraživačke projekte. Trenutno je u toku realizacija projekata: Istraživanje kontaminiranosti tla i biljne vegetacije parazitima i razvojnim oblicima parazita na području Kantona Sarajevo, COST Action TD1303 „European Network for Neglected Vectors and Vector-Borne Infections (EURNEGVEC)“, FAO TCP/RER/3402 „Assistance to Western Balkan Countries for Improving Compliance to International Standards on Aquatic Animal Health“, JOINT-DEGREE MASTER STUDY – VETERINARY PUBLIC HEALTH MANAGEMENT i (EACEA/35/2012), u okviru TEMPUS IV programa, „PUBLIC HEALTH IN THE WESTERN BALKANS – IMPROVEMENT IN THE FIELD OF PUBLIC HEALTH AND DEVELOPMENT OF A “ONE HEALTH” EDUCATIONAL AND SCIENTIFIC ARCHITECTURE IN WESTERN BALKAN COUNTRIES“.

U planu je i apliciranje na nacionalne i internacionalne konkurse za finansiranje istraživačkih projekata. S obzirom na više završenih projekata, u planu je publikovanje rezultata u različitim naučnim časopisima, prije svega indeksiranim u SCI/CC, ali i u časopisu Veterinarskog fakulteta-Veterinaria. Osim toga, planirano je učešće na različitim nacionalnim i internacionalnim konferencijama: The first VectorNet Annual General Meeting, 2nd Conference on neglected vectors and vector-borne diseases EurNegVec), 32th World Veterinary Congress (WVC), XXVIth World Congress on Cystic and Alveolar Echinococcosis, The 14th International Conference on Trichinellosis (ICT-14) i dr. U 2015. godini je planirano štampanje šest univerzitetskih izdanja (knjige, udžbenici i praktikumi).

3.4.3. Stručno operativni rad

U okviru Zavoda egzistira više dijagnostičkih laboratorija (Veterinarskog instituta) koje će i u narednom periodu pružati usluge dijagnostike infektivnih i parazitarnih oboljenja životinja. Bez obzira na tendencu smanjenja broja uzoraka u proteklim godinama, u 2015. godini bi nekoliko stručnih projekata trebalo da obezbijede kontinuitet u dijagnostici i prihodima od dijagnostike:

- Kontrola bruceloze i leukoze goveda („mliječni karton“)
- Kontrola bruceloze malih preživara
- TSE dijagnostika
- Postvakcinalni monitoring bjesnila lisica (očekivan priliv uzoraka u jesen 2015. god.)

3.4.4. Ljudski resursi

Na šest Katedri Zavoda za epizootologiju trenutno je angažovano 35 uposlenika: dvanaest nastavnika, šest asistenata, jedan stručni saradnik, jedan pripravnik po Programu sufinansiranja zapošljavanja i sufinansiranja prvog radnog iskustva, devet laboranata i pet spremačica. U 2015. godini postoji potreba da se na Katedri za parazitologiju i invazione bolesti životinja na neodređeno primi u radni odnos laborantica koja je na tom radnom mjestu angažovana ali na određeno vrijeme. Zbog prekida ugovora o radu višeg asistenta na Katedri za parazitologiju i invazione bolesti životinja, u 2015. godini je potrebno izvršiti prijem jednog asistenta na predmete „Veterinarska parazitologija“ i „Invazione bolesti životinja“. S obzirom na povećan obim poslova laboratorija za BSE, planiran je prijem jednog stručnog saradnika. U 2015. godini je planirano napredovanje tri vanredna profesora u zvanje redovnog profesora, dva docenta u vanredne profesore i tri saradnika u zvanje docenta.

3.4.5. Međunarodna saradnja

U 2015. godini uposlenici Zavoda će nastaviti dosadašnju praksu saradnje sa institucijama i pojedincima iz inostranstva. Saradnja je planirana kako na istraživačkom, tako i na planu stručno-operativnog rada (dijagnostike). Kroz različite vidove saradnje planirano je uvođenje novih metoda, usavršavanje postojećih te zajedničko publikovanje rezultata provedenih istraživanja.

3.4.6. Razvoj

U cilju poboljšanja kvaliteta nastavnog procesa, planirana je rekonstrukcija vježbaone br. 211 koja se koristi za vježbe iz predmeta Veterinarska mikrobiologija s imunologijom I i Veterinarska mikrobiologija s imunologijom II, kao i za predmete Zavoda za higijenski nadzor i zaštitu životne sredine (Higijena i tehnologija mlijeka i mliječnih proizvoda i Higijena i tehnologija mesa i mesnih prerađevina). Uz rekonstrukciju, neophodna je i nabavka 10 mikroskopa, jer su postojeći zbog starosti uglavnom neupotrebljivi. Planirano je da se sredstva za izvođenje radova i nabavku opreme obezbijede preko projekata (grantovi). Za potrebe istraživačkog rada, kroz različite projekte je planirana nabavka dodatne opreme. U proteklom periodu, nabavljeno je dosta kapitalne opreme za koju je neophodno obezbijediti redovno održavanje i servisiranje.

3.5. Zavod za zootehniku i peradarstvo

3.5.1. Nastava

U izvještaju o radu za 2014. godinu moći će se primjetiti nesklad u broju nastavnika i saradnika, tako da docenti i pojedini profesori, iako su nastavnici, učestvuju u izvođenju vježbi bez čega ne bi bilo moguće realizirati nastavni proces. U narednom periodu potrebno je iznaći mogućnosti upošljavanja po jednog asistenta na pojedinim Katedrama. Nastavnici i saradnici Zavoda će i u 2015. godini realizirati dodiplomski nastavni proces i po potrebi će se uključivati u ambulatnu nastavu. Veći dio predmeta se realizira po novom (Bolonjskom) sistemu.

Obzirom da se radi o procesu koji zahtijeva stalna unapređenja, nastavnici su svjesni obaveze kontinuiranog rada na poboljšanje kvaliteta nastavnog procesa i svih njegovih elemenata, uključujući teoretsku i praktičnu nastavu, kao i sve oblike provjere znanja studenata. Navedene

aktivnosti će biti usmjerene na studente kroz aktivnu saradnju nastavnika i studenata u cilju izgradnje što otvorenije komunikacije i buđenja interesa studenata za izučavanjem nastavne materije, što će ujedno omogućiti ispoljavanje njihovih osobitosti i kritičkog mišljenja. Nastavnici će kontinuirano raditi na poboljšanju nastavnih planova i programa uključivanjem u sadržaje novih naučnih saznanja uz istovremeno reduciranje ili brisanje tematskih cjelina koje tretiraju zastarjele ili prevaziđene metodologije u struci.

Više boravaka na terenu u okviru praktične nastave na pojedinim predmetima također je neophodno iako to materijalne mogućnosti uglavnom ne dozvoljavaju.

Informatizacija dijelova nastavnog procesa, gdje informatička tehnologija može unaprijediti efikasnost izvođenja nastave i procesa učenja, biće jedan od prioriteta u poboljšanju kvaliteta izvođenja nastave i u 2015 godini.

Kada su fakultativni predmeti u pitanju, primjetno je da na neke predmete pohađa skoro cijela generacija (godište studenata), a na nekim niti 15% generacije studenata. Dešava se situacija da čak niti jedan student ne odabere neki ponuđeni predmet. Uvažavajući praksu većine evropskih fakulteta, predlažemo da pri odabiru fakultativnih (izbornih predmeta) limitiramo da, npr. 50% generacije može pohađati svaki od izbornih predmeta, što je tehnički izvodljivo.

3.5.2. Postdiplomski i doktorski studij

Postdiplomski studij je do sada jasno potvrđivao svoju opravdanost kao dio koncepta cjeloživotnog obrazovanja, kojim se, prije svega, povećavaju stručna znanja, vještine i kompetencije. Na žalost, ovaj proces se prekida.

Nastavnici-mentori Zavoda će u 2015. godini nakon realizirane postdiplomske nastave na smjerovima "Proizvodnja i zdravstvena zaštita u peradarstvu", i postdiplomski studij „Ekološko stočarstvo“ u predviđenom roku realizirati prijavljene teme PDS kandidata.

Tokom 2015. godine planiraju se odbraniti teme doktorske disertacije mr. Maje Varatanović i magistarskih radova za kandidate: Tijana Jović, dipl.vet., Nirves Bulaja, dipl. vet., Faruk Isović, Kenan Muratović, dipl.vet. i Željko Kovač, dipl.vet., Ervin Bučan, dipl.vet., Ajla Ališah, dipl.vet., dipl.vet Alan Jašarspahić, Ermin Grbić, dipl.vet. i Isa Elezaj, dipl. vet. i Zvonko Deronjić, dipl. vet.

U cilju stalnog unaprijeđenja didaktičke i nastavne ekspertize svog osoblja, Zavod je podržao inicijativu Fakulteta u cilju razvoja posebnih programa za svoje osoblje i podržavati će učešće osoblja na sličnim inicijativama i programima u drugim zemljama. Zavod je podržao inicijativu interaktivnog učenja kroz dalji razvoj odgovarajućih učionica, kliničkih i laboratorijskih prostora, objekata, platformi i edukacijskih metoda, kao i dizajniranja nastavnog procesa sa aktivnim uključanjem studenata kroz provođenje studentskih anketa i analizu studentskih sugestija na kraju svakog semestra/akademske godine. Kad je u pitanju doktorski studij, nastavnici i saradnici će se uključiti u naredne aktivnosti obezbjeđenja naučne infrastrukture na fakultetu i mogućim istraživačkim usmjerenjima. Tokom 2015. godine, planiran je upis Mr.sc Seada Hadžiabdića na doktorski studij.

3.5.3. Naučno istraživački rad i izdavaštvo

Naučno istraživački rad osoblja Zavoda temeljiće se na realizaciji naučnih ideja kroz rad na naučnoistraživačkim projektima. S tim ciljem osoblje Zavoda, i u 2015. godini uzeti aktivno učešće te intenzivnije raditi na izradi aplikacija za projekte IPA, FP, Tempus, Erasmus plus, itd.

Nastavnici će uložiti dodatni napor na povećanju broja i kvaliteta aplikacija na Javne pozive za finansiranje naučnih projekata nacionalnog karaktera, kao i na sredstva lokalnih zajednica. Iako se privreda nalazi u teškom stanju, pokušati ćemo iznaći mogućnosti osiguranja sredstava i od drugih potencijalnih izvora finansiranja, kao što su privatne kompanije, ali i fondacija, NVO i ostalih grupacija.

Osim sticanja novih znanja koja će biti osnova publicističke aktivnosti nastavnika i saradnika na Zavodu, jedan od prioriteta u realizaciji svih projekata biće i bolja iskorištenost postojećih laboratorijskih kapaciteta i ranije usvojenih metodologija.

U toku 2015. godine planirano je štampanje dva udžbenika i to pod radnim naslovima: „ISHRANA RIBA U SLATKOVODNOM RIBARSTVU“ i „KOŽA, DERIVATI KOŽE I FORENZIČKA IDENTIFIKACIJA DLAKE U VETERINARSKOJ MEDICINI“.

U pripremi je nekoliko radova čije se objavljivanje planira tokom 2015. godine u časopisima koje prate međunarodne referentne baze podataka (npr. u SloVetRes) i u Veterinaria Sarajevo.

3.5.4. Učešće na naučnim i stručnim skupovima u 2015. godini

Planirano je učešće naših nastavnika i saradnika na sljedećim naučnim i stručnim skupovima:

	Naziv skupa	Mjesto, država	Period	Učesnici (imena)	Planirani izvor sredstava	Troškovi (KM)
1.	VETIstanbul Congress	St Petersburg, Rusija	2015	Pojedini nastavnici i saradnici Zavoda	1,2,3,5	
2.	World Veterinary Congress	Istanbul, Turska	2015	Pojedini nastavnici i saradnici Zavoda	1,2,3,5	
3.	22.međunarodno savjetovanje KRMIVA	Opatija, Hrvatska	27. - 29. maja 2015. Godine	Katedra za ishranu	1	
4.	Savjetovanje uzgajivača simentalskog goveda	Beč, Austrija	Septembar 2015	Vedad Šakić Velija Katica Almira Softić Maja Varatanović	1,3,5	
5.	XXII International Congress of Mediterranean Federation of Health and Production of Ruminants.	Sassari, Sardinia, Italia	17. do 20. juni 2015.	Katedra za ishranu		

6.	Internacionalno savjetovanje iz oblasti stočne proizvodnje	Beograd Srbija	oktobar 07-09, 2015. Beograd	Almira Softić Maja Varatanović	3,5	
7.	Simpozijum	Struga Makedonija	2015	Velija Katica Vedad Šakić Almira Softić Maja Varatanović	3,5	
8.	COST FA1207 – Towards Control of Avian Coronaviruses: Strategies for Diagnosis, Surveillance and Vaccination	Godišnja skupština i Simpozij	2015.	Teufik Goletić	1, 2, 3, 5	2 500,00
9.	Kongres medicinskih laboranata i sanitarnih tehničara	Kongres	2015	Jašarević Merima, laborant		800,00
10	Peradarski dani sa međunarodnim sudjelovanjem	Simpozij	2015	Teufik Goletić Aida Kustura		1 200,00
11.	25 th European Congress of Clinical Microbiology and Infectious Diseases	Kongres	2015	Teufik Goletić	Projekat	2 500,00
12.	EURL <i>Salmonella</i> workshop.	Workshop/ Radionica	maj. 2015	Sead Hadžiabdić	(EURL budžet)	-
13.	EURL <i>Campylobacter</i> workshop	Workshop/ Radionica	oktobar. 2015.	Sead Hadžiabdić	(EURL budžet)	-
14.	WVPAC2015 „IX CONGRESS OF THE WORLD VETERINARY POULTRY ASSOCIATION“ Cape Town.“	Kongres	Septembar 7-11, 2015	Sead Hadžiabdić	(Ovisno o odobravanj u eksternog granta za putovanje) WVPA	-

3.5.5. Internacionalni projekti

Planirano je učešće naših kadrova u sljedećim projektima:

	Naziv projekta	Nosilac projekta (ime)	Učesnici u projektu (druge institucije)	Početak i kraj projekta	Finansijer projekta
1.	CEPUS III	Prof.dr Almedina Zuko	Članice CEPUS sporazuma	2011-2018	EU/EC
2.	Strengthening of Centres for Aquaculture production and Safety surveillance in Adriatic Cross-border Countries	Prof.dr. Muhamed Smajlović	Hrvatska, Italija, Crna Gora, Albanija	2012-2015	Adriatic IPA
3.	COST FA1002 - Farm Animal Proteomics	Prof. Dr. Teufik Goletić	28 evropskih zemalja	2010-2014	EC/EU
4.	FA COST Action FA1207 - Towards Control of Avian Coronaviruses: Strategies for Diagnosis, Surveillance and Vaccination	Prof. dr. Teufik Goletić	Francuska, Njemačka, Holandija, Poljska, Engleska...	2013–2017	EC/EU
5.	Prevalenca, zdravstveni problemi i rezistencija enterokoka u primarnoj peradarskoj proizvodnji	Prof.dr Emina Rešidbegović	bilateralna saradnja sa Slovenijom	2014-2015	<u>Aktivan</u>
6.	Tempus 1 Health	Prof. dr. Aida Hodžić (UNSA koordinator)	Italija, Španija, Portugal, Slovenija, Kosovo, Austrija	2013-2016	EC

3.5.6. Nacionalni projekti

	Naziv projekta	Nosilac projekta (ime)	Početak i kraj projekta	Dužina trajanja projekta	Finansijer projekta
1.	Prikupljanje podataka i izrada baze bosanskohercegovačk ogbrdskog konja u BiH	Prof.dr Velija Katica	2015	1 god.	Općina Centar Sarajevo
2.	Tipizacija salmonela i kampilobaktera radi osiguranja sigurne hrane	Prof. dr. Emina Rešidbegović	2014-2015	2 god.	FMON (Aktivan)

3.5.7. Planirane odbrane magistarskih i doktorskih disertacija

	Kandidat	Naslov rada	Mentor
1.	mr. Maja Varatanović	Procjena genetskog diverziteta gatačkog goveda u BiH u cilju konzervacije pasmine	Prof. dr Vedad Šakić, Prof. dr Naris Pojskić
2.	mr. Lejla Zahirović	Bakteriološka i epidemiološka istraživanja <i>Campylobacter</i> spp. kod brojlera u Bosni i Hercegovini	Prof. dr Emina Rešidbegović
3.	Ervin Bučan, dipl.vet.	Istraživanje kvantitativnih i kvalitativnih karakteristika vunskih vlakana dubske i pivske pramenke	Prof. dr Vedad Šakić, Prof.dr Emela Katica
4.	Alen Jašarspahić, dipl.vet	Istraživanje osnovnih fenotipskih parametara i procjena gojidbenog stanja dubske pramenke	Prof.dr Velija Katica
5.	Ajla Ališah, dipl.vet.	Zoohigijenski i etološki aspekti uzgoja bikova bodača za tradicionalnu bosansohercegovačku koridu	Prof.dr Velija Katica Prof. dr Salko Muratović
6.	Tijana Jović, dipl. Vet.	Uticaj stabiliziranog tečnog hlordioksida na higijenski status vodoopskrbnog sistema u brojlerskim farmama	Prof. dr. Aida Kustura Prof. dr. Abdulah Gagić
7.	Ermin Grbić, dipl. Vet	Uporedba proizvodnih rezultata 'zimskih' i 'ljetnih' roditeljskih jata teške linije 'COBB 500'	Prof. dr. Abdulah Gagić Prof. dr. Aida Kustura
8.	Zvonko Deronjić, dipl. vet.	Izbor teme u pripremi	Prof. dr. Abdulah Gagić
9.	Faruk Isović, dipl. Vet.	Izbor teme u pripremi	Prof. dr. Abdulah Gagić Prof. dr. Teufik Goletić
10.	Isa Elezaj, dipl.vet.	Istraživanje <i>Salmonella</i> spp. peradi u ekstenzivnom načinu držanja	Prof. dr Emina Rešidbegović

3.5.8. Stručno usavršavanje

Kolegica Dinaida Tahirović će tokom 2015. godine proći proces stručnog usavršavanja iz oblasti primjene SPSS softverskog paketa u laboratorijskim istraživanjima na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Sarajevu.

3.5.9. Planirane posjete

- Prof.dr Aida Kavazović, CEPUS, Veterinarski fakultet Zagreb;
- Bilateralna saradnja BiH-SLO 2014-2015 (dvokratna posjeta VF Ljubljana, tokom 2015. godine);
- Planirana posjeta jednom od veterinarskih fakulteta u regiji, sa ciljem upoznavanja sa savremenim NPP i mogućom međunarodnom saradnjom u oblasti stočarstva;

3.5.10. Stručno operativni rad

Stručno operativni rad u koji je uključeno osoblje Zavoda realiziraće se kroz aktivnosti nekoliko laboratorija Veterinarskog instituta a to su Laboratorij za dijagnostiku bakterijskih bolesti peradi i kunića, Laboratorij za dijagnostiku virusnih bolesti peradi i kunića, Laboratorij za analizu stočne hrane.

Plan rada i troškova ovih Laboratorija je biti sastavni dio Plana rada i Izvještaja o radu Instituta.

3.5.11. Ljudski resursi

U 2015. godini od nastavnika i saradnika planirano je napredovanje dva (2) docenta u zvanje vanrednog profesora i jednog višeg asistenta u zvanje docenta.

Upošljavanje mladih saradnika po projektima, imajući u vidu otežane okolnosti vezane za upošljavanje i finansiranje mladih kadrova od strane Osnivača, takođe će biti važan aspekt aplikacije na svaki naučno istraživački projekat. Na taj način će se djelimično ublažiti problem deficita asistentskog podmlatka na Zavodu i generalno na Fakultetu za koji danas ne postoji jasan plan rješavanja.

U ovom momentu broj nastavnika na Zavodu i njihove naučne kvalifikacije (deset doktora nauka i dva magistra) predstavljaju značajan intelektualni kapacitet sposoban za realizaciju kompleksnih naučnih ideja i projektnih zadataka, ali nepostojanje strategije uvođenja mladih saradnika u naučno-nastavni proces u doglednoj budućnosti neminovno će dovesti do samourušavanja pomenutih kapaciteta i kvaliteta rada.

3.5.12. Upravljanje i razvoj

U provođenju plana rada Zavoda koji će se provoditi, s obziroma na tešku materijalnu situaciju u kojoj se nalazi Fakultet kao i loš socijalni i ekonomski status uposlenika, posebnu pažnju ćemo posvetiti unaprijeđenju motivacije i pripadnosti organizacionoj jedinici svih uposlenika Zavoda.

Osnova za aktivnosti koje su planirane po pitanju unaprijeđenja nastave predstavljat će „Analiza rezultata evaluacije nastavnika od strane studenata“ iz 2014. godine na osnovu kojih će biti predložene nove mjere za unaprijeđenje kvaliteta nastave u 2015. godini.

Kvalitet stručno operativnih aktivnosti će se evaluirati kroz sistem ISO akreditacija za laboratorije, metode, menadžment i osoblje u okviru Veterinarskog instituta, a kvalitet naučno istraživačkog rada kroz broj objava u naučnim časopisima i citiranost autora.

3.5.13. Međunarodna saradnja

Osoblje Zavoda će saradnju na međunarodnom nivou razvijati i realizirati kroz rad na internacionalnim istraživačkim projektima i drugim aktivnostima primjerenim akademskoj zajednici, uključujući različite oblike interfakultetske saradnje i razmjene nastavnika.

Zavod će promovirati i poticati sve aktivnosti svojih nastavnika i saradnika, bilo pojedinačno ili u okviru naučnih timova, koje mogu unaprijediti međunarodnu poziciju i prepoznatljivost Veterinarskog fakulteta u Sarajevu.

Ako materijalne mogućnosti dozvole održavanje i jačanje već uspostavljenih oblika saradnje sa srodnim Zavodima/Institutima/Departmentima na prijateljskim fakultetima, posebno sa onima u zemljama našeg okruženja, također će predstavljati važan aspekt međunarodnih aktivnosti osoblja Zavoda.

Potrebno je raditi na povećanju broja nastavnika i saradnika našeg Zavoda kroz ohrabrivanje i poticanje izrade što većeg broja aplikacija na projekte/programe IPA, FP, Tempus, COST, Erasmus plus, Mevlana, itd.

3.6. Zavod za higijenski nadzor i zaštitu životne sredine

3.6.1. Nastava

Dodiplomski nastavni proces na Zavodu obuhvata izvođenje nastave iz obaveznih nastavnih predmeta („Biofizika u veterinarskoj medicini“, „Veterinarska radiobiologija sa radijacionom higijenom“, „Higijena i tehnologija mlijeka i mliječnih proizvoda“ i „Higijena i tehnologija mesa i mesnih prerađevina“), te ponuđenih izbornih predmeta („Zaštita životne sredine“, „Nekonvencionalna animalna proizvodnja“ i „Veterinarsko javno zdravstvo“). Dodiplomska nastava u 2015. godini na Zavodu će se odvijati prema predbolonjskom i bolonjskom NPP u toku VIII, IX i X semestra, s izuzetkom nastave iz predmeta „Biofizika u veterinarskoj medicini“, koja će se izvoditi prema bolonjskom NPP u toku I semestra. Nastavne aktivnosti će obuhvatiti teoretsku i praktičnu nastavu, koja će se odvijati kroz laboratorijske vježbe, te terensku nastavu u objektima prehrambene industrije. Također će nastavno osoblje Zavoda biti angažovano na pripremi i izradi seminarских radova dodiplomskih studenata u sklopu nastavnih predmeta koji predviđaju ovaj oblik nastave.

Postdiplomska nastava će obuhvatiti angažman nastavnog osoblja Zavoda na realizaciji nastave doktorskog studija „Veterinarska medicina i javno zdravstvo“, ovisno o broju upisanih kandidata. Pored toga, nastavno osoblje Zavoda će biti angažovano na izvođenju nastave master (specijalističkog) studija „Veterinarsko-sanitarni nadzor u proizvodnji, preradi i prometu namirnica animalnog porijekla“, čije se pokretanje očekuje u 2015. godini. Konačno, nastavno osoblje Katedre za higijenu i tehnologiju namirnica će biti angažovano u mentorskim aktivnostima na izradi doktorskih disertacija, te magistarskih i specijalističkih radova.

3.6.1.1. Kontinuirana edukacija

Zavod planira realizaciju kontinuirane edukacije u 2015. godini kroz slijedeće kurseve:

- Kreiranje i implementacija HACCP sistema
- Veterinarsko-sanitarni pregled mesa životinja za klanje
- Internacionalne metode mikrobioloških pretraga hrane i hrane za životinje
- Savremene metode određivanja rezidua u hrani i hrani za životinje
- Obuka specijalnih jedinica Federalne uprave civilne zaštite iz oblasti radijacione zaštite, i dr.

Ciljna grupa polaznika ovakvog oblika cjeloživotnog učenja su prvenstveno kolege veterinari, kao i svi ostali stručni profili koji imaju interesa za ponuđene kurseve edukacije.

3.6.2. Naučno-istraživački rad

Osoblje Zavoda planira aplicirati na više istraživačkih projekata međunarodnog i nacionalnog karaktera iz oblasti zaštite životne sredine i sigurnosti hrane, kao i finalizacija istraživačkog projekta odobrenog za finansiranje od strane Ministarstva obrazovanja i nauke FBiH u 2015. godini.

Ovisno o raspoloživim finacijskim sredstvima, planira se i učešće nastavnog osoblja Zavoda na naučnim i stručnim skupovima u zemlji i inostranstvu.

3.6.3. Stručno-operativna saradnja

U 2015. godini osoblje Zavoda planira nastaviti dosadašnje bogate dijagnostičke aktivnosti, te proširiti saradnju na više drugih kompanija prehrambene industrije, kao i u sferi zaštite životne sredine. Očekuje se sklapanje ugovora o realizaciji različitih planova monitoringa s nadležnim institucijama u sferi dijagnostike mikrobioloških patogena, rezidua, te radionuklida. Nadalje, planira se implementacija – „demo pogona“ sa kompanijama iz inostranstva i zemlje s ciljem dobijanja odgovarajuće aparature koja će se koristiti u realizacije savremenijeg nastavnog procesa.

Osim toga, u 2015. godini su planirane redovne aktivnosti na održavanju i proširenju obima akreditiranih dijagnostičkih metoda.

3.6.4. Razvojni projekti

U 2015. godini će se nastaviti realizacija međunarodnog razvojnog projekta „Strengthening of Centres for Aquaculture Production and Safety Surveillance in Adriatic Cross-Border Countries“ (CAPS 2) financiranog od strane European Community IPA fonda i Veterinarskog fakulteta Sarajevo. Osnovni cilj ovog projekta je jačanje dijagnostičke infrastrukture BiH u sferi sigurnosti hrane.

Pored toga, osoblje Zavoda će imati aktivnu partnersku ulogu u realizaciji razvojnog programa „Fostering Agricultural Markets Activity“ (FARMA), financiranog od strane USAID-a i Češke razvojne agencije (CzDA).

U pripremi za realizaciju u 2015. godini je i IPA projekat „National Environmental Radioactivity Monitoring“, u kome će učešće uzeti Vijeće ministara BiH, Regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH, Institut za javno zdravlje FBiH, Institut za javno zdravlje RS i Veterinarski fakultet Sarajevo.

3.6.5. Finansije

U toku 2015. godine nabavka dijagnostičkog, kancelarijskog i drugog materijala i robe realiziraće se u skladu s tekućom finacijskom situacijom i mogućnostima Veterinarskog fakulteta Sarajevo. U tom smislu, prednost kod javnih nabavki će imati materijali potrebni za realizaciju nastavnog procesa i dijagnostičkih aktivnosti laboratorija Zavoda. Pored toga, u

slijedećoj godini se planira izdvajanje odgovarajućih finansijskih sredstava za potrebe amortizacije dijagnostičke i druge opreme.

3.6.6. Međunarodna saradnja

Pored realizacije pomenutih međunarodnih razvojnih projekata (CAPS 2 i FARMA), Zavod je planirao održavanje i nastavak saradnje s ranijim međunarodnim partnerima, kao što su Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Univerzitet veterinarske medicine Hanover, Nacionalni veterinarski institut Norveške, Hrvatski veterinarski institut Zagreb i dr., ali će ove aktivnosti ovisiti o tekućoj finansijskoj stabilnosti našeg Fakulteta.

3.6.7. Publicistička aktivnost

Osoblje Zavoda će nastaviti započete aktivnosti na pisanju univerzitetskih udžbenika i praktikuma.

3.7. Klinike Fakulteta

3.7.1 Nastava

Dodiplomska nastava u 2015. godini, na Klinikama Fakulteta, odvijaće se prema važećem bolonjskom nastavnom planu i programu u VI, VII, i VIII semestru (studenti III i IV godine). Dodiplomska nastava iz predmeta Ambulantna klinika u ovoj akademskoj godini odvijaće se prema bolonjskom (III i IV godina) i predbolonjskom nastavnom planu i programu za studente V godine. Praktični dio nastavnog procesa izvodiće se kao dislocirana nastava na farmi goveda „Bojnik“ i „Spreča“, na ergelama konja i svinjogojskim farmama kao rezultat saradnje između Veterinarskog fakulteta i navedenih subjekata. U toku ljetnog raspusta biće organizovana extramural praksa u Sanskom Mostu u periodu od tri (3) sedmice gdje će aktivno učestvovati nastavnici i studenti. Nastava će se takođe odvijati kroz cjelodnevnne dežure na klinikama u manjim grupama od 5-6 studenata. Nakon stavljanja u funkciju „Edukacijskog centra za intezivnu njegu“ i „Edukacijskog centra za urgentnu veterinarsku medicinu“ planirana su 24h dežurstva studenata i nastavnika. Studenti će imati priliku da se postepeno upoznaju sa najvažnijim urgentnim stanjima malih životinja kao i intezivnom njegom. Na ovaj način studenti će steći neophodne praktične vještine i kompetence predviđene nastavnim planom i programom.

Nastavno osoblje Klinika fakulteta učestvovaće i u izvođenju nastave na postdiplomskom doktorskom studiju.

3.7.2. Naučno istraživački rad i izdavaštvo

U prvom planu što se tiče naučno-istraživačkog rada, planirana je finalizacija izrade nekoliko doktorskih teza viših asistenata. Kao rezultat međunarodne saradnje planiran je „IV Simpozij veterinarara velike i male prakse BiH“ sa međunarodnim učešćem gdje će osim eminentnih profesora iz SAD, Njemačke, Srbije, Hrvatske aktivno učešće imati i nastavnici i saradnici Klinika Fakulteta.

Osim toga, planirano je i učešće našeg osoblja na nekoliko međunarodnih seminara, simpozija, kongresa kao i objavljivanje radova u eminentnim naučnim časopisima.

U saradnji sa Zavodom za morfologiju u toku je i istraživački rad na projektu odobrenom od strane Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke.

3.7.3. Stručno operativna saradnja

U saradnji sa Federalnim ministarstvom obrazovanja i nauke dogovorena je rekonstrukcija i opremanje „Edukacijskog centra za intezivnu njegu i urgentnu veterinarsku medicinu“ kojom će se ispuniti jedan od najvažnijih preduslova za uvođenje 24h dežure na Klinikama. U narednom periodu potrebno je putem navedenog projekta nabaviti neophodnu opremu čime će navedeni projekat biti u cjelosti realizovan.

U 2015. godini planirana je i realizacija projekta odobrenog od strane Norveške ambasade na izgradnji i opremanju Edukacijskog centra za urgentnu veterinarsku medicinu.

Katedra za rentgenologiju i fizikalnu terapiju planira otvaranje novog radiološkog centra u okviru Klinike za male životinje a na temelju preporuka EAEVE. Radiološki centar osigurat će širok spektar specijaliziranih metoda i dijagnostičkih i terapijskih usluga (elektroterapija, hidroterapija, laserska, ultrazvučna i magnetoterapija). Nabavkom novog digitalnog rtg uređaja značajno će se učvrstiti reputacija Veterinarskog fakulteta i osigurati status Katedre kao pouzdanog partnera za vlasnike životinja i veterinare. Izgradnjom radiološkog centra ostvarit će se minimum današnjih svjetskih standarda u pružanju kvalitetnih usluga dijagnostike i terapije oboljenja kućnih ljubimaca. Stručno operativnim radom Klinika Fakulteta planiran je porast broja pacijenata u odnosu na 2014. godinu.

3.7.4. Ljudski resursi

Na Klinikama fakulteta trenutno je u uposleno pet (5) redovnih profesora, dva (2) vanredna profesora, deset (10) viših asistenata, jedan (asistent), šest (6) laboranata i četiri (4) stručna saradnika. U narednom periodu planirana su dva napredovanja iz viših asistenata u nastavnička zvanja, dva docenta u zvanje vanrednog profesora. Osim toga, u narednoj godini dva redovna profesora Klinika fakulteta ispunjavaju uslove za odlazak u mirovinu. Postojeća struktura nastavnog i nenastavnog osoblja u narednom periodu će sasvim sigurno biti nedovoljna da odgovori na sve izazove koje se stavljaju pred Klinike fakulteta, naročito imajući u vidu konstantni porast broja pacijenata, održavanje dislocirane nastave na različitim farmama, porast broja odobrenih i planiranih projekata, planiranu 24h dežuru, neophodnu edukaciju nastavnog i nenastavnog osoblja itd.

3.7.5. Razvoj

Planirana je nabavka standarnih godišnjih potreba u sanitetskom, higijenskom i sanitarnom materijalu, medikamentima i hirurškim repromaterijalima neophodnim za stručno operativni rad Klinika i nastavni proces. Navedeni materijali neophodni su u količini koja zadovoljava obradu 4000 pacijenata, koliko je planirano kroz stručno operativni rad i projekte. U cilju unaprijeđenja rada Klinika i nastavnog procesa planirana je nabavka slijedeće opreme: digitalni rentgen, CT, kavezi sa smještaj pasa, stolovi za pregled, infuziometri, videootoskop, mikroskop, tonometar, videooftalmoskop, perfuzor, aparat za monitoring vitalnih parametara, uređaji za fizikalnu terapiju kompjuteri itd. Nabavka određene količine navedene opreme izvršiće se putem odobrenih projekata od strane „Federalnog ministarstva obrazovanja i nauke“ i „Norveške ambasade“. Uposlenici Klinika fakulteta planiraju iz vlastitih prihoda i aplikacijom na projekte Erasmus + „Izgradnja kapaciteta u visokom obrazovanju“ započeti rekonstrukciju postojećih klinika fakulteta prema EAEVE sugestijama i preporukama, i na taj način stvoriti optimalan poligon za edukaciju studenata. Kroz isti projekat planirana je i nabavka kapitalne opreme (digitalni rentgen, CT aparat, aparat za biohemijsku analizu krvi) kao i edukacija nastavnog i nenastavnog osoblja.

Osim toga, planirano je da uposlenici Klinika fakulteta apliciraju i sa projektom za izgradnju, nabavku opreme i edukaciju osoblja Klinike za velike životinje.

3.7.6. Međunarodna saradnja

Na međunarodnom planu planirano je u saradnji sa Univerzitetom na Floridi (SAD) i Veterinarskim fakultetima iz okruženja organizacija „Četvrtog simpozijuma veterinarara velike i male prakse BiH“ sa međunarodnim učešćem.

U svrhu usavršavanja kadrova planiramo učešće na različitim kongresima i edukativnim skupovima (SIVEMAP, CLINICA VETERINARIA) kao i razmjenu nastavnog osoblja u svrhu doedukacije na temelju predloženih projekata (ERASMUS, CEEPUS).

Planirana je saradnja i sa Britanskom dobrotvornom organizacijom DogsTrust u okviru treninga usavršavanja hirurških vještina ovariohisterektomije/orhiektomije i opće anestezije za kolege veterinare iz BiH.

3.8. Veterinarski institut

Osoblje organizacione jedinice Veterinarski institut tokom 2015. planira saradnju sa Uredom za veterinarstvo BiH, kroz svoje akreditirane laboratorije i metode a sa Ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva F BiH planira se saradnja preko ovlaštenih laboratorija.

Pored navedene dugogodišnje saradnje sa pomenutim institucijama, osoblje Veterinarskog instituta će ostvariti saradnju i sa drugim privrednim subjektima sa kojima ima ugovorne obaveze kao i saradnju na projektima sa drugim naučno istraživačkim institucijama.

3.6.8. Centar za kontrolu zdravlja životinja

Osoblje Centra za kontrolu zdravlja životinja životne sredine godine za 2015. godinu planira:

Laboratorij za parazitologiju

Nastaviti aktivnosti za reviziju i poboljšanje starih procedura (*Trichinella* spp.), uvođenje novih za ELISA i IFA dijagnostiku parazita (*Cryptosporidium* spp., *Giardia* spp., ..), dijagnostiku parazita kod pčela (*Varroa destructor*, *Acarapis woodi*, *Nosema* spp.) i procedura za PCR dijagnostiku *Trichinella* spp., *Leishmania infantum* i *Culicoides* spp, te dodatna obuka i usavršavanje uposlenika u inozemstvu.

Ne planira akreditaciju novih metoda.

Laboratorij za bakteriologiju i mikologiju

Ne planira akreditaciju metoda.

Laboratorij za virusologiju i serologiju

Prijaviti akreditaciju za metode:

1. Dokaz specifičnih antitijela za uzročnika plavog jezika kompetativim imunoenzimskim testom (cELISA),
2. Izolacija virusa VHS, SVC i IHN na ćelijskim kulturama EPC i BF-2.

Laboratorij za TSE

Ne planira akreditaciju novih metoda.

Laboratorij za patologiju

Ne planira akreditaciju metoda.

Odjeljenje za akvakulturu

Prijaviti akreditaciju za metodu:

1. Identifikacija *Anisakidae* ličinki u mesu i proizvodima od riba.

Odjeljenje za bolesti pčela

Ne planira akreditaciju metoda.

3.8.2. Centar za kontrolu živežnih namirnica, stočne hrane i zaštitu životne sredine

Osoblje Centra za kontrolu živežnih namirnica, stočne hrane i zaštitu životne sredine godine za 2015. godinu planira:

Laboratorij za mikrobiološka ispitivanja živežnih namirnica, stočne hrane i predmeta opće upotrebe

Prijaviti akreditaciju slijedećih analitičkih metoda:

- a) Mikrobiološka screening metoda za dokazivanja rezidua antibiotika u mesu i jetri - PREMI test
  - b) Mikrobiološka screening metoda za dokazivanje rezidua antibiotika– Metod 6 ploča
- Pored pomenutog u 2015. godini se očekuje povećanje broja uzoraka za 10 % u odnosu na 2014.

Laboratorij za ispitivanje hemijskih i bioloških rezidua i kvaliteta živežnih namirnica

Prijaviti akreditaciju slijedećih analitičkih metoda:

- a) Određivanje olova i kadmija u mesu tehnikom AAS;
  - b) Određivanje kokcidiostatika u jajima tehnikom LC-MS/MS;
  - c) Određivanje organohlorinih pesticida u masnom tkivu (goveda, ovce, perad) tehnikom GC-ECD;
  - d) Određivanje sadržaja ukupne masti ISO 1443:1973;IDT matrix meso i proizvodi od mesa;
  - e) Određivanje sadržaja vlage (Referentna metoda-ISO 1442:1997;IDT).
- Pored pomenutog u 2015. godini se očekuje povećanje broja uzoraka za 30 % u odnosu na 2014.

Laboratorij za analizu stočne hrane

Ne planira akreditaciju novih metoda ali u 2015. godini se očekuje povećanje broja uzoraka za 10 % u odnosu na 2014.

Laboratorij za kontrolu radioaktivnosti

Ne planira akreditaciju novih metoda ali se u 2015. godini očekuje povećanje broja uzoraka za 10 % u odnosu na 2014.

3.8.3. Centar za peradarstvo i kuničarstvo

Laboratorije Centra za peradarstvo i kuničarstvo ovlaštene su od strane FMPVŠ novim rješenjima broj: UP-I-06-2-24/17-1603-5/14; i UP-I-06-2-24/17-1603-6/14 od 01.12.2014. godine, a koje je na snazi godinu dana. Tokom 2015. Planirano je slijedeće:

1. **Laboratorij za dijagnostiku bakterijskih bolesti peradi i kunića**
  - a. Tokom 2015. osoblje laboratorija ne planira prijaviti akreditaciju novih dijagnostičkih metoda.
  - b. Očekujemo povećanje broja uzoraka za 10 % u odnosu na 2014.

2. **Laboratorij za dijagnostiku virusnih bolesti peradi i kunića**
  - a. Tokom 2015. osoblje laboratorija ne planira prijaviti akreditaciju novih dijagnostičkih metoda.
  - b. Očekujemo povećanje broja uzoraka za 10 % u odnosu na 2014.

3.8.4. Plan za objekat na stupu za 2015.

Završetkom radova na priključak za glavnu vodovodnu mrežu, stvorili bi se minimalni uslovi za tehnički prijem i nakon useljenja u objekat predstoji izdavanje upotrebne dozvole za objekat Veterinarske laboratorije na Stupu, u skladu sa urbanističko tehničkim uslovima i namjeni objekta za koji je izdana građevinska dozvola za radove rekonstrukcije Veterinarske laboratorije Stup (objekti 2 i 3).

Sticanjem upotrebne dozvole za objekte laboratorije, stvorili bi se uslovi da se objekat izgrađen iz sredstava Projekta Svjetske banke preko Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva preda tokom 2015. krajnjem korisniku Veterinarskom fakultetu na upotrebu i održavanje. Ovo bi se provelo odgovarajućim pravnim aktima primopredaje.

Projekat vanjskog uređenja, zbog dužine trajanja izdavanja pojedinih saglasnosti od strane javnih komunalnih preduzeća, trebati će većinu već izdatih saglasnosti obnoviti (ili izvaditi nove). Prevažodno se to odnosi na Sarajevo Gas, Elektrodistribuciju, BH Telekom. Za potrebe izdavanja Vodne saglasnosti „ Agencije za vodno područje rijeke Sava“ potrebno je uraditi elaborat ili studiju od strane pravne osobe koja ispunjava kriterije; dalje je potrebno dobiti Rješenje ministarstva privrede Kantona Sarajevo za vodnu saglasnost i dobiti Okolinsku dozvolu od strane ministrastva prostornog uređenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo.